

KJØNNSROLLER 2020

Kjønnsroller i endring? | Hjelp meg stoppe volden

Kjønnsroller i endring?

Omtrent to år etter at #metoo rullet ut som en verdensomspennende flodbølge, er det fortsatt mange kvinner både i fattige og rike land, såkalt likestilte såvel som i land der kvinner fortsatt opplever betydelig undertrykkelse i utgangspunktet, som må kjempe videre i sin daglige kamp for likeverdig respekt. Også i Norge, har vi mange eksempler på at kvinner må kjempe hardere enn menn for å bli sett og hørt. Noen av dem omtales i dette nummeret av nyhetsbrevet.

Harvey Weinstein har fått sin lovfestede anledning til å benytte seg av et stort og spesialisert advokatteam, og er således bedre stilt enn de påståtte ofrene i dyre, langvarige rettsprosesser. Trond Giske har deltatt i offentlig mediedebatt med sin versjon, støttet av sin trofaste kone, mens de påståtte ofrene stadig blir mistenkeliggjort og det stadig legges til grunn at Giske ikke er strafferettslig dømt.

Det blir sagt at Sverige var blant de landene der #metoo tok den styggeste vendingen. Navngitte personer ble hengt ut i sosiale medier og deretter i tradisjonell media. Kanskje er det her behovet har vært størst for en opprivende markering av

Hjelp meg stoppe volden

Eksklusivt innblikk i lukket arrangement i Rådhuset i Trondheim 26.11

I forbindelse med FNs verdensdag for bevisstgjøring rundt vold mot kvinner 25.11, deltok psykologspesialist Erik Rudi fra Psykologisk Tankeverksted på et privat initiativ fra en kvinne som har vært utsatt for vold fra sin tidligere partner, og som har kjempet en 4 år lang kamp for å bli trodd av offentlige instanser. Lokalpolitikere, politi, jurister og krisetjenester var representert blant deltakerne.

Men før vi går nærmere inn på dette, la oss starte en liten uke før, med markeringen av den internasjonale Mannsdagen 19.11. Dette er ikke en FN-dag på linje med den internasjonale kvinnedagen (08.03), men har økende omfang og interesse i flere deler av verden, kanskje særlig der kvinner har tilkjempet seg en del rettigheter, men menn fortsatt er den mer privilegerte gruppen (?). «Noen» mener feminismen har gått for langt, og at menn også trenger sin egen dag. For topper ikke menn selvmordsstatistikken? Kan dette skyldes «feminiseringen» av samfunnet generelt og hjelpeapparatet spesielt, slik at menn ikke finner det like naturlig å søke hjelp? Vel, historisk og relativt sett tar kvinner større plass i selvmordsstatistikken nå enn tidligere. Radikalfeministisk mannshat er fortsatt et mindre aktuelt samfunnsproblem enn

Kjønnsroller i endring? (forts.)

at menn fortsatt er en privilegert gruppe med helt andre (urettferdige) forutsetninger enn kvinner for å lykkes på forskjellige områder? Sverige skal jo være et av verdens mest likestilte land, så hva skjer når kvinnene likevel opplever overgrep, voldtekt, trakassering og nedlatenhet, for så å bli hysjet på og fortalt at alt er som det skal være?

Selvfølgelig er det også her motreaksjonene har vært sterkest. Journalisten Fredrik Virtanen har saksøkt kvinnen som påsto voldtekt i 2006, ikke fikk gjennomslag i rettsystemet, og brukte #metoo for å spre anklagene med tanke på bekjentgjøring av en mannlig ukultur. Hun møtte i Stockholms tingrett for et par uker siden, tiltalt for grov ærekrenkelse.

Dersom hun uomtvistelig har tatt feil og kommet med falske anklager, fortjener hun selvfølgelig å bli straffet for dette. Dersom hun faktisk er offer for en såkalt giftig maskulinitet, eller verre, for voldtekt, vil det bli som om hun straffes dobbelt for å ha prøvd å si ifra. Hvilken bekeftelse på mannens dominans i samfunnet ville ikke det vært? Opp mot tidligere behandling i rettsystemet, vet vi at bevisene ikke var tilstrekkelige for å domsfelle Virtanen. Men fravær av bevis er ikke det samme som bevis for fravær. Det kreves en svært klok dommer for å løse denne problemstillingen trygt i havn uten å kolliderer med noe tråkigt.

I mellomtiden har «The Handmaid's Tale» blitt enda mer populær (og tegner et enda mer realitetsnært fremtidsbilde), og lite tyder på at Donald Trump, på papiret verdens mektigste mann, gjennom all tåkelegging med andre kontroverser har lagt fra seg holdningene om at kvinner er objekter som han kan gjøre som han vil med. Kjell Ingolf Ropstad har tvunget gjennom en praktisk liten, men prinsipielt svært betydningsfull, endring i abortloven. Om den for KrF katastrofale oppslutningen er et direkte resultat av dette kan vi ikke fastslå, men samtidig virker det som at det er flere enn programledere i NRK som har problemer med «Gud liker det ikke» som argumentasjon i en seriøs politisk debatt.

Om du ikke ønsker å motta nyhetsbrevet, skriv kodeord AVMELD og epostadressen din i chatfeltet på tankeverksted.no

dagligdags kvinnehat og fornedrende, giftig atferd fra menn rettet mot kvinner. Likevel er det dette som diskuteres i forbindelse med mannsdagen i 2019, i hvert fall i visse kretser.

Forsker Margunn Bjørholt ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) kunne i arrangementet nevnt over vise til at ja, det finnes menn som blir utsatt for vold av sine kvinnelige partnere. Likevel er volden kvinner blir utsatt for av sine mannlige partnere grovere og mer omfattende. Kvinner føler seg truet på livet i langt større omfang enn menn. OG, hovedpoenget, kvinnene blir ikke trodd i samme grad som menn.

Undertegnede har erfaring med påstått voldsutsatte kvinners møter med offentlige instanser som barnevern, fylkesnemnd, spesialisthelsetjenesten, NAV, politiet og domstolene. Min bistand har ofte vært som utenforstående, privat faglig aktør. Om jeg skulle frontet et standpunkt om at disse kvinnene er ofre, ville jeg fort falt gjennom som inhabil, påvirket, farget av ensidige opplysninger osv. Den farlige diskrepansen ligger imidlertid i at motparten ofte ikke stilles under samme krav til habilitet, objektivitet eller sannferdighet. Hvis kvinnen ikke kan bevise voldsbruk, tolkes det som påpekt til venstre, som bevis for at voldsbruk ikke har forekommet. Dette er ikke bare en logisk feilslutning, men også en opprettholdende faktor for en potensielt farlig, undertrykkende kultur. Når menns troverdighet forsvares med økonomisk ressursstyrke relativt til kvinnens, burde det ikke være nødvendig å påpeke at et menneskes sosioøkonomiske status ikke automatisk gir noen god informasjon om sannhetsgehalten i vitnemålet deres. Men det er det, ovenfor alle de instansene man normalt vil ha behov for bistand fra i en svært sårbar og vanskelig situasjon. En gjennomgang av fylkesnemndsaker ville fort kunne vist skandaløse proposjoner av denne type feilslutninger (min påstand og åpent for diskusjon).

Initiativtakeren til arrangementet har vært heldig og sterk nok til å stå i det over lang tid og fortsatt våget å kjempe. Etter hvert har hullene i hennes eks-manns forklaringer blitt avdekket. De har vært der hele tiden, og ville blitt avdekket tidligere dersom noen i det offentlige «hjelpeapparatet» i denne sammenhengen hadde satt fram hypotesen: hva om hun snakker sant? Etter en knusende seier fra Fylkesmannens tilbakemelding etter gjennomgang, har hun oppnådd en beklagelse fra politiet, omgjøring av vedtak fra barnevernet, oppreisning i form av å bli trodd. Men til hvilken pris? 4 år av livet omgjort til en traumatiserende kamp for det hun hele tiden har kjent og visst var riktig, selv om hun til tider har tvilt på seg selv og vært nær å resignere. Dette burde ikke være nødvendig i Norge i 2019, men historiene begynner å bli mange nok til å si at DETTE trenger vi mer forskning på. Anekdotiske bevis er anekdotiske bare så lenge de ikke er mange nok, og ikke når frem.